

Втори фестивален ден – Българска вокална лирика

Вечерта на 29 януари, фестивалната публика се среща с две изпълнителки, които работят активно като камерно-вокално дуо от няколко години. Ева Перчемлиева завършва СМУ „Панчо Владигеров“ – Бургас с три специалности- ударни инструменти, оперно пеене и теоретичен профил. В НМА „проф. Панчо Владигеров“ тя е студентка във вокалния факултет в класа на проф. Иванка Нинова. Младата певица е търсен партньор като камерен изпълнител, а като солистка гастролира в много страни в Европа.

Пианистката Галина Апостолова е професор по камерно пеене в НМА и е една от най-активно концертиращите изпълнителки у нас. Има определен интерес към съвременната музика, като голяма част от изявите ѝ са свързани с този стилистичен профил. Концертира на много фестивали у нас и в чужбина като освен с певци, участва в камерни състави със струнни и духови инструменти.

Програмата на дуото беше съставена от песни на български композитори. Основният фокус бяха творбите на Иван Спасов, напълно логично предвид това, че той е основател и патрон на съществуващите вече 46 години музикални празници и се възприема като емблематична за развитието на културата фигура в Пазарджик. Неговите песни, писани в различни периоди от творческото му развитие бяха „заобиколени“ от произведения на яркия във вокалната лирика Тодор Попов, за съжаление позабравен в последно време. А емблематичните за нашата камерна вокално-клавирна музика творци и педагози Георги Златев-Черкин и Любомир Пипков бяха избрани за автори на песните, които завършиха тази разнородна и като цяло интригуваща камерна вечер. Не бива да забравяме, че именно те са своего рода „законодатели“ в областта на вокалната музика от 60- те и 70- те години от миналия век, тъй като работят като уважавани педагози в Музикалната Академия. Същевременно те са и изключително изявени и в творческата си дейност, като именно това е периодът, когато се създават най-впечатляващите образци в българската вокална лирика.

Веднага направи впечатление изборът на двете изпълнителки. Не само на композиторите, но и на поетите, по които са писани песните.

Независимо кой е авторът на музиката, текстовете поразяваха с високото си ниво, дело на български и чуждестранни майстори- Христо Ясенев, Николай Лилиев, Блага Димитрова, Елисавета Багряна, Станка Пенчева, а от световните- Весна Браун и Емили Дикинсън. До голяма степен това предопределя и успеха на творческия акт, особено когато музиката се заема да пише многопланов и дълбок в идеите си композитор като Иван Спасов. Първите три песни от изнесената във фестивала програма бяха с романтична стилистика, близка до изказа на друг тип автори (ако свързваме логично Спасов със съвременния атонален и авангарден изказ). Широко разположената, хармонизирана тонално мелодия, красиво оформените вокални фрази, лиричността на красивия женски висок тембър свързваха Спасов по-скоро с Парашкев Хаджиев и Тодор Попов. Това може би беше причината програмата да продължи с две известни песни на Тодор Попов – „Пред пролет“ и „Сонет“. Втората съществува като текст, разработен и от други композитори, но най-забележителен е като част от краткия цикъл „На дача“ от Димитър Ненов.

Клавирната соната №7 от Велислав Заимов раздели програмата на две части. Юбилеят на един от най-плодовитите ни композитори е добър повод да бъде отбелязан и на повече музикални форуми у нас. Неговата музика е високо оценена освен в родината си, така и в други страни в Европа, като освен камерните произведения в различна инструментална комбинация, Заимов има впечатляващо симфонично творчество.

В така оформения втори дял на изявата, акцентът падна на песните на Иван Спасов, изградени като минималистични „съзвездия“ от цикли, които звуково обграждат сричките на текста, а клавирният акомпанимент „спуска“ различни петна и светлосенки над тях. Вокализиране почти отсъства, заменено с рецитация на текстови последования, а също така специални звукови ефекти, като прошепване в корпуса на рояла и др.

Двете песни на Златев-Черкин (една в програмата и още една на бис) ни върнаха към „златните“ години на българската песен, а шедьовърът на Любомир Пипков – „Нани ми нани, Дамянчо“, с който завърши рецитала постави „короната“ на този истински подбран като качество на текст и музика фестивален концерт.

Ева Перчемлиева е певица с тънка вокална техника, без излишен стремеж да показва огромни гласови кулминации. Камерната музика във

вокалната област изисква от изпълнителите вникване в сложния, често трудно разбираем за широката публика свят на текстово-интонационния нюанс, който трябва да предаде много тънкия израз и детайл от съдържанието на неразделимото единство на текст и музика. Перчемлиева прибавя към този внимателен и съдържателен подход личен чар, ярък артистичен талант, който на моменти измества дори вниманието на публиката от музикалното съдържание. Дори да възприемем това, като пресилено, то помага на слушателя в цялостното възприемане на песента. Резултатът е много впечатляващ най-вече във външната „обвивка“ на интерпретацията, която обаче следва успешно набелязаните точки. Не мога да не спомена и прекрасната дикция на Перчемлиева, която в комбинация с артистичния лицеизраз доизгражда един убедителен образ.

Клавирният акомпанимент на Галина Апостолова беше „обран“ от излишества, на моменти дори като темперамент се противопоставяше на певицата. Сложната акустика на залата (тя е доработена за зала за симфоничен оркестър по-късно) не предразполага идеята изпълнението да търси ограничаване основно в по-тихи динамики. Сонатата на Заимов, Апостолова изсвири с разбиране и стремеж да трансформира чисто клавирния звук в оркестрова проекция.

Концертът на камерно-вокалното дуо беше една добре съставена изява, в която най-качествената българска музика беше представена на фестивалната публика. Достойно място беше оставено на Иван Спасов, като умело беше разделено творчеството му по стилов признак. Така мнозина от слушателите имаха възможност да чуят един по-рядко изпълняван Спасов, съчетан с музиката на доказани автори в българската вокална лирика.

РОСТИСЛАВ ЙОВЧЕВ